

พบ 30 ล้านชิ้นงานรอไทยก๊อปปี

นายปราโมทย์ ธรรมรัตน์
สถาบันคั้นคว่ำและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
0-2942-8629 ต่อ 908, 626, 0-1812-2478

นักวิชาการและผู้ประกอบการไทยหาประโยชน์จากสิทธิบัตรต่างประเทศ โดยใช้ช่องว่างทางกฎหมาย เผยขณะนี้มียุทธศาสตร์กว่า 30 ล้านรายการที่ผู้ประกอบการไทยสามารถหยิบมาพัฒนาต่อยอดหรือทำซ้ำได้ทันทีโดยไม่ผิดกฎหมาย ซึ่งที่ผ่านมาทั้ง ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ ก็ใช้วิธีนี้ ก๊อปปี สิทธิบัตรของอเมริกาและยุโรป มาพัฒนาประเทศจนประสบความสำเร็จมาแล้ว

นายปราโมทย์ ธรรมรัตน์ หัวหน้าโครงการผลิตฐานนวัตกรรมระดับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สถาบันคั้นคว่ำและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ภายใต้การสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) เปิดเผยถึงการจัดการจัดตั้ง "หน่วยปฏิบัติการต่อยอดเทคโนโลยีและส่งเสริมทรัพย์สินอุตสาหกรรม" เพื่อว่าต้องการส่งเสริมและผลักดันการใช้ประโยชน์จากเอกสารสิทธิบัตรซึ่งเป็นทรัพย์สินอุตสาหกรรม สำหรับการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมทุกสาขาทั่วโลก เนื่องจากความรู้เทคโนโลยีจากเอกสารสิทธิบัตรจะเป็นเทคโนโลยีล้ำสุด และมีรายละเอียดพร้อมใช้สำหรับผลิตสินค้าทันที มีความทันสมัยก้าวหน้าผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสาร (Journal) ต่างๆ ประมาณ 1-3 ปี เมื่อนักวิจัยของบริษัทต่างๆ และหรืออาจารย์มหาวิทยาลัยคิดค้นสิ่งประดิษฐ์อะไรใหม่ๆ ก็จะเขียนคำขอรับสิทธิบัตรไว้ เพื่อขอความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาเรื่องนั้นๆ ไว้เป็นระยะเวลาหนึ่ง แต่ต้องเปิดเผยรายละเอียดของสิ่งประดิษฐ์ที่สามารถทำตามอย่างได้ต่อสาธารณะเพื่อให้มีการต่อยอด ผลิตสินค้าทันสมัยยิ่งขึ้น ความรู้ที่เกิดขึ้นใหม่ไม่สูญหายและใช้ประโยชน์ได้กว้างขวาง

นายปราโมทย์ กล่าวว่า มีสิทธิบัตรต่างประเทศจำนวนมากเกือบ 100 % (99.98 %) ที่ไม่ได้ยื่นขอและไม่ได้รับจดสิทธิบัตรในประเทศไทย จึงเป็นช่องทางให้ไทยสามารถนำผลงานนั้นๆ มาใช้ผลิตสินค้าภายในประเทศไทย หรือประเทศที่ไม่ได้จดสิทธิบัตรได้ โดยไม่ถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิและมารยาทระหว่างประเทศแต่อย่างใด ซึ่งจะระวังแค่เพียงไม่ไปผลิตหรือจำหน่ายสินค้าในประเทศที่มีการจดสิทธิบัตรแล้ว ระบบสิทธิบัตรได้มีการออกแบบมาเพื่อจูงใจให้มีการคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ๆ สำหรับสินค้าใหม่ๆ เพื่อให้สังคมส่วนรวมได้ประโยชน์ โดยให้สิทธิเฉพาะในประเทศที่ยื่นขอรับสิทธิบัตรเท่านั้น ต่างกับระบบลิขสิทธิ์ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลงานวรรณกรรม เช่น การเขียนหนังสือ แต่งเพลง ซอร์ฟแวร์ ซึ่งได้สิทธิ คุ้มครองทั่วโลกโดยไม่ต้องยื่นขอ ทั้งนี้ที่ผ่าน

มาจะเห็นได้ว่า เทคโนโลยีของประเทศไทยจะล้าหลังต่างประเทศหลายสิบปี ความสามารถในการแข่งขันทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของไทยอยู่อันดับท้ายๆ เนื่องจากที่ผ่านมา นักวิชาการไทยตั้งหน้าวิจัยเพื่อตีพิมพ์ไม่ใช่วิจัยเพื่อสินค้า ขณะที่เอกชนจะตั้งหน้าซื้อเทคโนโลยี ซึ่งต้องยอมรับว่าเรามีกำลังซื้อน้อยกว่ากับราคาแพง เทคโนโลยีการผลิตสินค้าของประเทศจึงมีน้อย เมื่อเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้ว "นักศึกษานักวิชาการและนักอุตสาหกรรมไทยกว่า 95 % ไม่ทราบว่าจะสามารถก๊อปปี้มาผลิตสินค้าขายในประเทศได้ทันที ถ้าไม่มาจดสิทธิบัตรในประเทศไทย หลายคนเข้าใจผิดว่าต้องรอให้สิทธิบัตรต่างประเทศนั้นหมดอายุเสียก่อนจึงนำมาใช้ได้ เนื่องจากไปเข้าใจสับสนกันลิขสิทธิ์ หลายคนเข้าใจว่าการก๊อปปี้สิทธิบัตรของต่างประเทศมาผลิตสินค้าเป็นการผิดมารยาทระหว่างประเทศ เพราะไม่ทราบว่าระบบสิทธิบัตรได้ออกแบบมาเพื่อให้สังคมส่วนรวมได้ประโยชน์ เปิดทางให้ทั่วโลกสามารถผลิตสินค้าตามอย่างออกจำหน่ายได้กว้างขวาง โดยให้สิทธิคุ้มครองเฉพาะประเทศที่ได้ยื่นขอและประเทศนั้นๆ ได้รับจดทะเบียนแล้วเท่านั้น" นายปราโมทย์ กล่าวต่อว่า ส่วนใหญ่ยังไม่ทราบว่าตัวเอกสารสิทธิบัตรเป็นรายละเอียดการผลิตสินค้า อุตสาหกรรม เป็นเทคโนโลยีพร้อมใช้ ผู้ขอรับสิทธิบัตรต้องเขียนให้สามารถทำตามอย่างได้มีรายละเอียดเนื้อหาที่ชัดเจนตรงกับสิ่งที่ประดิษฐ์ขึ้น และเทคโนโลยีจะมีความทันสมัยมากที่สุด เพราะบริษัทต่างๆ ต้องแข่งขันกันคิดและยื่นขอรับสิทธิบัตรก่อน ผู้ขอได้สิทธิบัตรในขอบเขตที่จำกัดโดยแลกกับการเปิดเผยรายละเอียดของสิ่งประดิษฐ์ โดยในทุกประเทศทุกคนสามารถขอสำเนาดูการประดิษฐ์ทั้งหมดได้ทันทีเมื่อได้ประกาศโฆษณาแล้ว เมื่อผู้ขอได้ยื่นขอรับสิทธิประเทศใดประเทศหนึ่งแล้ว หากไม่ยื่นขอในประเทศอื่นๆ ในระยะเวลา 1 ปี ก็หมดสิทธิขอรับการคุ้มครอง ซึ่งปัจจุบันสามารถสืบค้นเอกสารสิทธิบัตรทุกประเทศพร้อมกันได้ฟรีเป็นจำนวนมากถึง 30 ล้านเรื่อง ที่ <http://ep.espacenet.com> สามารถดูเรื่องเต็มสิทธิบัตรอเมริกาได้ฟรีที่ www.uspto.gov ดูของญี่ปุ่นที่ www.jpco.go.jp และดูของไทยได้ที่ www.moc.go.th "ตั้งแต่ปี 2524 ถึงปัจจุบันกรมทรัพย์สินทางปัญญาไทยรับจดทะเบียนสิทธิบัตรแล้วเพียง 12,000 กว่าเรื่องเท่านั้น จึงมีเทคโนโลยีนานาชาติที่ได้รับสิทธิคุ้มครองในไทยเพียงประมาณ 0.006 % ฉะนั้น เทคโนโลยีของโลกส่วนใหญ่เราจึงแทบไม่ต้องซื้อเลย ก๊อปปี้มาใช้ได้ฟรีทันที เราต้องสอนให้คนไทยรู้จักก๊อปปี้มาผลิตสินค้าและพัฒนาต่อยอด เราก็จะสร้างเทคโนโลยีที่เป็นของเราเองได้รวดเร็วเกิดการก้าวกระโดดทางเทคโนโลยีของประเทศไทยได้"

นายปราโมทย์ กล่าวอีกว่า ปัจจุบันการจัดการความรู้โดยเฉพาะความรู้ด้านเทคโนโลยีมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศมาก เพราะหากประเทศใดสามารถหาความรู้ได้ด้วยเวลาน้อยที่สุดแต่ได้เทคโนโลยีที่ทันสมัยที่สุด ก็จะแข่งขันเชิงการค้าได้ กลุ่มธุรกิจ SMEs ที่จะแข่งขันได้ดีต้องรู้จักแสวงหาทรัพยากรภายนอกเข้ามาช่วยในการพัฒนากิจการ ทั้งด้านบุคลากร ความรู้ การ

จัดการและการตลาดไปพร้อมกัน ปัจจุบันแม้ว่าวงวิชาการไทย ทั้งภาครัฐและเอกชน และผู้ประกอบการ มีการตื่นตัวด้านทรัพย์สินทางปัญญามากขึ้น แต่ยังไม่เข้าใจกับระบบทรัพย์สินทางปัญญาโดยเฉพาะด้านสิทธิบัตรอย่างถูกต้องมากนัก ส่วนใหญ่จึงไม่เห็นว่ามีช่องทางที่จะนำมาใช้ประโยชน์ ทั้งที่เอกสารสิทธิบัตรเป็นคลังทรัพย์สินอุตสาหกรรม ชุมทรัพย์ทางเทคโนโลยีของโลกที่ได้สะสมมาเป็นเวลานาน ทำให้เกิดสินค้าใหม่ๆ สำหรับหน่วยปฏิบัติการต่อยอดเทคโนโลยีและส่งเสริมทรัพย์สินอุตสาหกรรมที่มีแผนจะจัดตั้งขึ้นนั้น ขณะนี้กำลังอยู่ระหว่างการศึกษาข้อมูลเพื่อเสนอให้กับฝ่ายอุตสาหกรรม สกว.

ข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ ฐานเศรษฐกิจ ปีที่ 23 ฉบับที่ 1784 วันที่ 20-22 มีนาคม 2546
หน้า 32